

Tormod Vinsand

Jazzbecifring på klaver 2 – arpeggiospil, venstrehåndsakkorder, kvartstabning og overliggende 3-klange

Copyright © 2014

Edition Wilhelm Hansen AS, København

WH32147

ISBN 978-87-598-3161-8

Forlagsredaktion: Jakob Faurholt

DTP og layout: Hans Mathiasen

Edition Wilhelm Hansen AS

Bornholmsgade 1A

1266 København K

www.ewh.dk

INDHOLD

Forord 7

1. DEL – ARPEGGIOSPIL

Arpeggio.....	8
Arpeggio i rytmisk musik	8
Blues- og boogieklaver	8
Salsaklaver.....	10
Rockballader.....	11
Jazz	12
1-5-3[10].....	12
“Nedgang og optur” – lead sheet	12
“Nedgang og optur” med arpeggio version 1.....	13
“Nedgang og optur” med arpeggio version 2.....	14
Flere variationer	15
Arpeggio med gennemgangstone.....	16
“Nedgang og optur” med arpeggio version 3.....	16
Andre variationer	17
Kombination af arpeggio og akkord.....	18
1-5-9	19
“Nedgang og optur” med arpeggio version 4.....	20
8-dels arpeggio med gennemgangstoner	21
“Nedgang og optur” med arpeggio version 5.....	22
4-klange.....	23
“Mod al fornuft!” med arpeggio og overliggende 3-klange eller 4-stabler.....	24

2. DEL – 4-STABLEDE AKKORDER I EN KLAVERSATS

4-stablede akkorder	25
Lidt historik	25
II-V-I med udvidelser og alterationer	27
Drop2	27
Dur.....	27
Mol.....	28
4-stabning i II-V-I	28
Dur – II – m7	28
So What-akkord	29
Mange pianisters m7-favoritvoicing	30
Mol – II – ø (m7b5)	30
V7 – dur og mol	32
V7sus og V7sus9.....	33
I – Δ	34
I – mΔ og m6	35
Drop2 – drop4 – drop6	36
4-stabning i praksis	37
“Kwart i 3!” – lead sheet	37
“Kwart i 3!” – enkel klaversats.....	38
Satsteknik.....	38
“Kwart i 3!”	38
Fyldigere klaversats med anvendelse af 4-stabler	40

Satsteknik.....	40
A-stykket.....	40
B-stykket.....	41
C-stykket.....	42
D-stykket.....	43
"Kwart i 3!" – klaversats med anvendelse af 4-stabler.....	44
 3.DEL – VENSTREHÅNSAKKORDER	
Nye tider – nye skikke	46
Harmonisk udgangspunkt og spillefunktion.....	46
Dur – 4-stemmig højrehåndsvoicing	46
Mol – 4-stemmig højrehåndsvoicing	47
Venstrehåndsakkorder	47
Dur – 4-stemmig venstrehåndsvoicing	47
Mol – 4-stemmig venstrehåndsvoicing	48
Ambitus	48
3-stemmig venstrehåndsvoicing.....	49
Dur – 3-stemmig venstrehåndsvoicing	49
Mol – 3-stemmig venstrehåndsvoicing	49
Akkordomvendinger.....	50
4-stablede akkorder.....	51
Akkorder med grundtone	52
2-stemmige voicings.....	53
Strukturblanding.....	54
Venstrehåndsakkorder i praksis.....	54
"Venstrehåndsarbejde" – lead sheet.....	55
Form	55
Melodik.....	55
Harmonik.....	55
Rytmik	55
Løsning	56
"Venstrehåndsarbejde" med venstrehåndsakkorder version 1.....	56
6 forskellige voicingprincipper	57
A-stykkerne	57
B-stykket.....	57
"Venstrehåndsarbejde" med 6 voicingprincipper	58
 4. DEL – OVERLIGGENDE 3-KLANGE I FORBINDELSE MED AKKOMPAGNEMENT	
Overliggende 3-klange.....	61
Akkordtyper	61
△ med 9 og 13	61
△ med 9, #11 og 13.....	62
m△	62
m6.....	64
m7.....	64
ø – også kaldet m7b5	65
Lokrisk #2	66
7	66
7 – 13.....	67
7 – b9b13.....	67

7 - b9 13	68
7 - #9 b13	69
7 - #11	70
7sus	70
7sus b9	71
7sus med overliggende 4-klange	71
7sus b9 med overliggende 4-klange	72
7sus med 3	72
7#5 (7+)	73
o7	74
Oversigt over overliggende 3-klange	75
Overliggende 3-klange i praksis	76
Akkompagnement uden basfunktion	76
“Hold på hat og briller!” – satsteknik	76
“Hold på hat og briller!” – lead sheet	76
Løsninger	77
“Hold på hat og briller!” – samlet sats	82
“Hold på hat og briller!” – samlet sats med basgang	84
5. DEL – BILAG	
“Hold på hat og briller!” – C-instrument	86
“Hold på hat og briller!” – Bb-instrument	87
“Hold på hat og briller!” – Eb-instrument	88
“Nedgang og optur” – C-instrument	89
“Nedgang og optur” – Bb-instrument	90
“Nedgang og optur” – Eb-instrument	91
“Venstrehandsarbejde” – C-instrument	92
“Venstrehandsarbejde” – Bb-instrument	93
“Venstrehandsarbejde” – Eb-instrument	94
“Kwart i 3!” – C-instrument	95
“Kwart i 3!” – Bb-instrument	96
“Kwart i 3!” – Eb-instrument	97
KILDER	98

FORORD

Denne bog er en opfølging af "Jazzbecifring på klaver" (Edition Wilhelm Hansen 2011), og det vil være en derfor være stor fordel for dig at være bekendt med de teknikker og begreber, som "Jazzbecifring på klaver" gør rede for.

Fokusområder

Der findes mange måder at spille jazzklaver på. I "Jazzbecifring på klaver" redegør jeg for nogle retningslinjer i forbindelse med udarbejdelse af akkompagnement og melodispil, men der er selvfølgelig mange andre spilmåder eller teknikker, man kan benytte sig af.

I denne bog har jeg valgt at fokusere på 4 typiske spilleteknikker:

- Del 1 – Arpeggiospil i venstre hånd
- Del 2 – 4-stablede akkorder i en klaversats
- Del 3 – Venstrehåndsakkorder
- Del 4 – Overliggende 3-klange i forbindelse med akkompagnement

Til at illustrere de forskellige teknikker har jeg udarbejdet kompositioner, som stilistisk er tilpasset, så de forskellige teknikker giver musikalsk mening og forhåbentlig er til at spille.

Målgruppe

Målgruppen for denne bog er klaverspillende studerende ved MGK, musikvidenskabelige institutter, seminarier og konservatorier og selvfølgelig andre interesserede. Et solidt kendskab til teori; – et godt nodelæsningsniveau samt klaverfærdigheder ud over begynderniveau vil gøre udbyttet af bogen større.

God fornøjelse!

Tormod Vinsand

Udgivet med støtte fra Institut for Kunst og Kulturvidenskab – Musikvidenskab, Københavns Universitet – og Dansk Musikforlæggerforening/KODA's Nationale Midler.

1. DEL – ARPEGGIOSPIL

Arpeggio

Ordet *arpeggio* kommer fra det italienske ord for harpe *arpa*. At *arpegiere* vil sige at spille som på harpe, hvilket man oftest forbinder med brudte 3- og 4-klange. Spilleteknikken knytter sig historisk til harpe, lut, guitar og tasteinstrumenter, og et rigtigt godt og velkendt eksempel er Præludium no. 1 i C-dur fra "Wohltemperiertes Klavier" – bind 1 af J.S. Bach:

Fig. 1.1

The image contains two staves of musical notation for a piano. The top staff is in common time (indicated by '4/4') and has a key signature of one sharp (F#). The bottom staff is also in common time (indicated by '4/4') and has a key signature of one flat (B-flat). Both staves feature a bass line consisting of eighth-note patterns that repeat across measures. The top staff's bass line starts with a note on the first beat, followed by a grace note and a note on the second beat, then a grace note and a note on the third beat, and so on. The bottom staff's bass line follows a similar pattern but with slight variations in the notes used.

Arpeggio i rytmisk musik

Arpeggioteknikken har været brugt i hele den klassiske klaverlitteratur fra tidlig barok og frem til vore dages partiturmusik. I den rytmiske musik har teknikken selvfølgelig også vundet indpas – specielt indenfor strengeinstrumenter som bas og guitar og indenfor det store udvalg af tangentinstrumenter.

I forhold til den klassiske musiks brug af arpegiospil adskiller den rytmiske musik sig på et væsentligt punkt; – nemlig brugen af

arpeggio som et ostinat med en repeterende rytmisk figur.

Blues- og boogieklover

Blues- og boogieklaverspillet er vel nok den mest kendte repræsentant for denne teknik. Venstre hånds bas-ostinater på klaver bygger oftest på arpegiører med små variationer.

Fig. 1.2 viser en 3-klangsbrydning med 8-dels optakt til 1. og 3. slag og med trioliseret frasering giver det en stærk rytmisk figur. Med brugen af 8-dele defineres underdelingerne.

Tidlige blues- og boogiepianister som Meade "Lux" Lewis (1905-1964), Albert Ammons (1907-1949) og Pete Johnson (1904-1967) var fortrolige med denne og andre lignende figurer og anvendte dem i medium til up-tempo numre.

Fig. 1.2

Musical notation for Fig. 1.2. It consists of two staves of bass clef music. The first staff shows a bass line with notes underlined and a 3 above them, indicating a three-note group. The notes are labeled C, F, G, and C respectively. The second staff continues the bass line with notes labeled C and C.

Basfiguren i Fig. 1.3 bygger også på en 3-klang, men har kromatisk ledetone til akkordens 3 og opadgående drejetone omkring akkordens 5.

Fig. 1.3

Musical notation for Fig. 1.3. It consists of two staves of bass clef music. The first staff shows a bass line with notes underlined and a 3 above them, indicating a three-note group. The notes are labeled C7, F7, G7, and C7 respectively. The second staff continues the bass line with notes labeled C7 and C7.

Fig. 1.4 er en velkendt basfigur uden underdelinger. Her er det en 4-klang med gennemgangstone mellem akkordens 5 og 7, som anvendes.

Fig. 1.4

Musical notation for Fig. 1.4. It consists of two staves of bass clef music. The first staff shows a bass line with notes underlined and a 3 above them, indicating a three-note group. The notes are labeled C7, C7, F7, and F7 respectively. The second staff continues the bass line with notes labeled G7, G7, C7, and C7.

I Fig. 1.5 anvendes 8-spring og kromatik – udgangspunktet er stadig en 3-klang.

Fig. 1.5

Musical notation for Fig. 1.5. It consists of two staves of bass clef music. The first staff shows a bass line with notes underlined and a 3 above them, indicating a three-note group. The notes are labeled C7, C7, F7, and F7 respectively. The second staff continues the bass line with notes labeled G7, G7, C7, and C7.